

Arbetsmarknadsutsikterna våren 2017

BLEKINGE LÄN

En sammanfattning av prognosen
för arbetsmarknaden 2017-2018

Bred uppgång i världsekonomin håller igång trycket i svensk ekonomi

Med stöd av historiskt låga räntor och rekordhög befolkningstillväxt har svensk ekonomi utvecklats mycket starkt de senaste åren. Rekordhög flyktingmottagande och högt tryck i bostadsbyggandet har varit viktiga drivkrafter bakom den ekonomiska tillväxten som nu ser ut att sakta in. Istället är det omvärldens efterfrågan för svenska varor och tjänster som väntas hålla igång BNP-tillväxten, som ändå fortsätter att dämpas från 2015 års höga nivå.

Sedan i somras har det kommit signaler som nu närmast entydigt pekar på en samspelt uppgång i världsekonomin. Med undantag för den korta återhämtningen 2010-2011 är det första gången som USA, Europa, Asien och tillväxtländerna drar åt samma håll. Den senaste tiden har världshandeln ökat igen och enligt tidigare historiska mönster ser svensk industri ut att tidigt ta del i konjunkturuppgången. Bland Sveriges viktigaste exportländer noteras en rejäl uppväxling i ekonomin för samtliga nordiska grannar och i söder fortsätter Tyskland att leverera stabil ekonomisk tillväxt. Sedan Arbetsförmedlingens förra prognos har förväntningarna stärkts om att svensk export ska hålla uppe trycket i svensk ekonomi.

Näringslivet har tagit över som jobbmotor i Blekinge

Svensk exporttillväxt har de senaste åren nästan ensamt hållits igång av en urstark motorfordonsindustri. Det har varit särskilt gynnsamt för Blekinge men förra året breddades efterfrågan vilket innebar att länets industrianställda växte kraftigt och för första gången sedan 2011. Även den starka expansionen inom offentlig sektor har gynnat länet oproportionerligt mycket. Den starka befolkningstillväxten har dessutom skapat en naturlig ökning av efterfrågan mot stora delar av den privata tjänstesektorn. Dessa effekter kulminerade i stort sett förra året. Länet befinner sig i en mycket stark ekonomisk återhämtningsfas som nu mattas av men fortsätter med draghjälp av industrin och den privata tjänstesektorn.

Under prognosperioden (2017-2018) fortsätter den offentliga sektorns betydelse för jobbskapandet att minska och 2018 bidrar den inte längre med ett nettotillskott av nya jobb, efter fem år i rad av tillväxt. Från nästan samtliga delar av näringslivet förväntas stark sysselsättningstillväxt i år och nästa år. För såväl industrin, byggsektorn som den privata tjänstesektorn handlar det om starka tillväxtsiffror sett till de senaste tio åren. Bil- och varvsindustrin står ensamt för flera hundra nya jobb under prognosperioden samtidigt som jobbtillväxten inom industrin har breddats. Industrins sysselsättningstillväxt dämpas i år men fortsätter att stå för det största antalsmässiga jobbtillskottet. Nästa år fortsätter industrins jobbtillväxt att dämpas men innebär ett positivt jobbtillskott för tredje året i rad. Länets industri ser därmed ut att ha inlett den första verkliga återhämtningen sedan finanskrisen. Den privata tjänstesektorn fortsätter att skapa många nya jobb i Blekinge i år, och nästa år står den här delen av arbetsmarknaden för fler nya

jobb än vad industrin och byggsektorn mäktar med tillsammans. Handeln stod förra året för det första nettotillskottet av jobb sedan 2010 och i år nås den starkaste sysselsättningstillväxten på åtminstone tio år. Nästa år dämpas tillväxttakten men står ändå ut som mycket stark jämfört med den långsiktiga trenden i länet fram tills nyligen. Procentuellt sett är det bygg-, IKT- samt hotell- och restaurangbranschen som växer snabbast bland länets näringar under prognosperioden. Sammantaget innebär utvecklingen i länet en ganska entydig dämpning av den totala sysselsättningstillväxten under prognosperioden. Men det sker från förra årets mycket höga nivåer, då så mycket som 1 230 nya jobb skapades (+ 1,9 %). Sysselsättningstillväxten i år (+ 1,1 %) blir ändå mycket stark, motsvarande 710 nya jobb och helt i paritet med återhämtningen 2010. Nästa år dämpas tillväxten ytterligare och 430 nya jobb skapas (+ 0,6 %). 2018 står sig ändå bättre än samtliga år mellan återhämtningen 2010 och den nu pågående, som tog fart 2015.

Under prognosperioden dämpas även inflödet av nyanlända till arbetskraften via Arbetsförmedlingens Etableringsuppdrag. Inflödet av nyanlända blir lägre men fortsatt mycket högt i år (840 personer). Nästa år dämpas inskrivningarna mer påtagligt (380 personer) och återgår därmed till nivåer i närheten av de som gällde 2013. Den dämpade sysselsättningsökningen i länet blir därmed tillräckligt stark för att upprätthålla den minskande arbetslöshetstrenden. Minskningen bromsar in ganska ordentligt i år men blir något större nästa år. I år minskar antalet inskrivna arbetslösa med 240 personer (eller tre procent), om man jämför det fjärde kvartalet i år med samma period 2016. Det innebär att knappt 7 380 personer kommer att vara arbetslösa under kvartal fyra i år. Antalet arbetslösa minskar med drygt 310 personer (eller fyra procent) under 2018. I genomsnitt förväntas drygt 7 060 personer stå inskrivna som arbetslösa under det fjärde kvartalet nästa år, den lägsta nivån sedan 2008. Den relativa arbetslösheten var 10,1 procent under det fjärde kvartalet förra året, den sjunker till 9,7 procent under det fjärde kvartalet i år och når ner till 9,3 procent i slutet av nästa år.

Enhetlig samverkansplattform behövs för att stötta kompetensförsörjningen

De senaste åren har en allt tydligare bild växt fram som visar att Blekinges arbetsmarknad står inför en komplicerad och omfattande utmaning kring den framtida kompetensförsörjningen. Den demografiska situationen med allt yngre och äldre befolkning skapar både stora behov och minskad tillgång till kompetens under det kommande decenniet. Redan idag är bristsituationen mycket svår samtidigt som de senaste årens invandring medfört ett stort antal nya arbetslösa. Liksom i andra län präglas arbetsmarknadssituationen i Blekinge av en extremt tudelad arbetsmarknad. Sedan flera år tillbaka har var fjärde inskriven arbetslös varit utan arbete i minst två år och en snabbt växande majoritet av de arbetslösa tillhör gruppen arbetslösa med "utsatt ställning". Numera är också de utlandsfödda i majoritet bland länets arbetslösa, samtidigt som antalet arbetslösa som är födda i Sverige minskat varje månad sedan sommaren 2013.

I dagsläget finns en rad intressanta samverkansinitiativ kring kompetensförsörjningen i länet men alla fokuserar på enskilda aspekter av kompetensförsörjningen. Blekinge, liksom många andra län i Sverige, saknar idag en övergripande och sammanhållen plattform för samverkan kring den regionala kompetensförsörjningens viktigaste utmaningar. En sådan samverkansinstitution måste involvera alla relevanta aktörer i syfte att kunna avgöra vilket fokus, vilka prioriteringar och vilken samordning som behövs för att säkra den långsiktiga kompetensförsörjningen för länet, bortom myndigheters organisatoriska gränser och det lokala perspektivet.

Prognosen i sin helhet finns att läsa på vår webbplats:
arbetsformedlingen.se/prognoser